

สสค.

ส่ง : กอศ.

รับที่ : ๘2776/68

10 มี.ค. 2568 เวลา 8.20 น.

ที่ นร ๐๓๐๖/๒๙๓๖

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๘

กอศ. รับที่ 132

วันที่ 10 มี.ค. 2568

เวลา 8.30 น.

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหาธุรกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือขอความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีที่กำหนดให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒. บัญชีรายชื่อคณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหาธุรกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่

๓. แบบฟอร์มองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหาธุรกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขอเสนอเรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหาธุรกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้นำเสนอเรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหาธุรกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้คณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหาธุรกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ สามารถดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติการณ์การกระทำความผิดที่อาจเข้าข่ายลักษณะแชร์ลูกโซ่ จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโดยเร็วต่อไป

๓.สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ การกระทำความผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่เป็นคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) เป็นรูปแบบการกระทำความผิดที่มุ่งประสงค์หลอกลวงเพื่อให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินของประชาชนโดยมีข้อสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ ที่มีอัตราสูงกว่าดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินกำหนด และมีการนำเสนอรูปแบบการประกอบธุรกิจที่มีการขายสินค้าหรือการลงทุนที่มีผลตอบแทนที่สูงมากกว่าการค้าปกติ ซึ่งทำให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดสามารถนำเอากำไรจากธุรกิจมาแบ่ง

ผลประโยชน์...

ผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกได้ แต่โดยแท้จริงแล้วผลประโยชน์ที่ผู้กระทำผิดจ่ายให้แก่สมาชิกที่เข้าร่วมลงทุนก็นำมาจากเงินลงทุนของสมาชิกด้วยกันเอง หรือจากการหาสมาชิกรายใหม่เพื่อนำเงินมาจ่ายให้กับสมาชิก รายเก่าซึ่งเป็นลักษณะลูกโซ่ การจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในระยะแรก ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการชักจูงสมาชิกใหม่เพื่อให้เข้าร่วมลงทุนเท่านั้น ลักษณะดังกล่าวเป็นเสมือนการจัดคิวเงิน หรือใช้เงินต่อเงิน โดยเมื่อระบบไม่สามารถหาสมาชิกรายใหม่มาลงทุนเพิ่มได้ก็จะมีเงินมาจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่สมาชิกตามที่ได้สัญญาไว้ ในที่สุดแชร์ก็ล้ม ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมิได้เป็นการประกอบธุรกิจที่เป็นไปได้จริง

ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดในคดีแชร์ลูกโซ่ที่มีประชาชนได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก เช่น

๑) แชร์แม่หม้อย ผู้เสียหายจำนวน ๑๓,๒๔๘ ราย รวมมูลค่าความเสียหายจำนวน ๔,๐๔๓,๙๙๗,๗๙๕ บาท

๒) บริษัท กรีน แพลนเน็ต 108 คอร์ปอเรชั่น จำกัด ผู้เสียหายจำนวน ๕๐,๐๐๐ ราย รวมมูลค่าความเสียหายจำนวน ๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๓) บริษัท บลิสเซอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด ผู้เสียหายจำนวน ๒๔,๑๘๙ ราย รวมมูลค่าความเสียหายจำนวน ๘๒๖,๒๖๖,๐๐๐ บาท

๔) บริษัท อีชี เน็ตเวิร์ค มาร์เก็ตติ้ง จำกัด ผู้เสียหายจำนวน ๔๔๔ ราย รวมมูลค่าความเสียหายจำนวน ๒๔๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕) บริษัท ดิจิตอลคราวน์โฮลดิ้ง จำกัด ผู้เสียหายจำนวน ๑,๕๕๙ ราย รวมมูลค่าความเสียหายจำนวน ๒๙๔,๖๙๙,๐๘๘ บาท

๖) บริษัท ยูฟัน สโตร์ จำกัด ผู้เสียหายจำนวน ๒,๔๕๑ ราย รวมมูลค่าความเสียหายจำนวน ๓๕๐,๕๑๙,๙๘๙ บาท

๓.๒ โดยที่ปัจจุบันเทคโนโลยีในการสื่อสารที่ทันสมัยและมีความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารและทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ผ่านโซเชียลมีเดีย ผ่านลิงก์ส่วนบุคคล การดำเนินการติดต่อสื่อสารและทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์สามารถสื่อสารไปยังประชาชนที่อยู่ต่างพื้นที่ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว และยากต่อการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลการชักชวน การหาสมาชิก โครงสร้างของสมาชิกและวิธีการจ่ายผลตอบแทน ผู้ประกอบธุรกิจมีวิธีการทางการตลาดหลายรูปแบบซึ่งมีความซับซ้อน หลีกเลียงและปกปิดวิธีดำเนินการ ยากแก่การตรวจสอบ สืบค้นพยานหลักฐานที่นำไปสู่พฤติการณ์ในลักษณะแชร์ลูกโซ่หรือฉ้อโกงประชาชน อีกทั้งกระบวนการในการดำเนินการเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ยังไม่มีขั้นตอนในการดำเนินการที่ชัดเจน ในบางกรณีผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาความเสียหายอย่างทันท่วงที ตัวอย่างเช่น กรณีบริษัท ดีไอคอนกรุ๊ป จำกัด ตามที่ปรากฏเป็นข่าวผ่านสื่อต่าง ๆ...

ผ่านสื่อต่าง ๆ มีพฤติการณ์ประกอบธุรกิจในลักษณะการนำเสนอขายสินค้าทั่วไป สินค้าประเภทผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทเครื่องสำอาง ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยมีได้มีเจตนาที่จะขายสินค้าจริง หากเป็นการดำเนินกิจการในลักษณะที่เป็นการชักชวนให้บุคคลเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการประกอบธุรกิจ โดยตกลงว่าจะให้ผลตอบแทนจากกำไรให้ผู้เข้าร่วมเครือข่ายดังกล่าวซึ่งคำนวณจากจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายที่เพิ่มขึ้นเข้าข่ายการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และการกระทำความผิดดังกล่าวมีพฤติการณ์ในลักษณะเชื่อมโยงเป็นความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเข้าข่ายเป็นการกระทำที่อาจเข้าองค์ประกอบความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ประกอบกับมาตรา ๓๔๓ อีกทั้งในการกระทำความผิดดังกล่าว ผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์ปกปิด หรืออำพรางลักษณะการประกอบธุรกิจที่แท้จริง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว อันเป็นความผิดฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นภารกิจที่มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทำให้การป้องกันและปราบปรามลักษณะธุรกิจที่อาจเข้าข่ายแชร์ลูกโซ่เกิดปัญหาอุปสรรค เนื่องจากยังขาดหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในการกำหนดนโยบาย แนวทาง และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมประกอบธุรกิจที่อาจเข้าข่ายเป็นแชร์ลูกโซ่ซึ่งหลอกลวงประชาชนให้ร่วมลงทุน

๓.๓ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ กรณีปัญหาการดำเนินธุรกิจขายตรงที่เป็นกระแสข่าวในสังคมอยู่ในขณะนี้และมีประชาชนได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมาก จึงมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อกำกับดูแลธุรกิจขายตรงและการขายสินค้าออนไลน์

๓.๔ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ประชุมหารือกับรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวจิราพร สินธุไพร) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อกำหนดแนวทางป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการขายตรงและตลาดแบบตรง และกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน รวมทั้งมาตรการการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากธุรกิจแชร์ลูกโซ่ โดยที่ประชุมเห็นควรมีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการ...

คณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหารัฐกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานয়รัฐมนตรีเป็นหน่วยงานกลางในการบูรณาการและบังคับใช้กฎหมาย การสืบสวน สอบสวน ตลอดจน การติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับแจ้งเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน ดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ โดยให้มีการบูรณาการข้อมูล ข้อเท็จจริงผ่านการพิจารณาและ ติดตามของคณะกรรมการที่จะแต่งตั้ง และจัดทำบันทึกความเข้าใจในความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ภารกิจของแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นการป้องปราม การกระทำความผิดที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนในลักษณะเป็นแชร์ลูกโซ่

สภาพปัญหา

๑) การกระทำความผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่มีหลายรูปแบบที่มีการทำธุรกรรมแบบแฝง เช่น ขายตรง ตลาดแบบตรง การรับฝากเงิน การชักชวนให้ร่วมลงทุนหุ้น คริปโต อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ การทำสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และการทำสัญญาจัดสรรวันพักผ่อน (Time Sharing) เป็นต้น เป็นการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับ และบางครั้งยังไม่มี ความชัดเจนว่าธุรกรรมแบบแฝง เป็นขายตรงหรือตลาดแบบตรงที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือไม่ การสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นเริ่มต้นต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและ ดำเนินคดีลักษณะแชร์ลูกโซ่ร่วมกันพิจารณา

๒) การกระทำความผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่โดยทั่วไปจะมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เสียหาย เป็นจำนวนมาก การสืบสวนสอบสวนจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน

๓) การส่งต่อข้อมูลประสานงาน ติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ และจำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละหน่วยงาน

๔) พนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมสอบสวนคดีพิเศษจะได้รับข้อมูล การกระทำความผิดหลังจากหน่วยงานเจ้าของกฎหมายหรือผู้เสียหายได้มีการร้องทุกข์กล่าวโทษ ตามกฎหมาย ทำให้การเริ่มต้นสืบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานในคดีล่าช้า ที่อาจทำให้ผู้กระทำความผิด ปกปิด ซ่อนเร้น หรือย้ายถ่ายเททรัพย์สินในการกระทำความผิดได้

๕) การสืบสวนสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานของหน่วยงานเจ้าของกฎหมาย ยังไม่มีความเชี่ยวชาญ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการสืบสวน ตลอดจนมีหน้าที่และอำนาจเหมือนเช่นพนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมสอบสวนคดีพิเศษ

๖) การดำเนินการตรวจสอบเส้นทางการเงิน ยึด आयัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด ฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษ ตามความผิดมูลฐานของกฎหมายดังกล่าวต่อพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมสอบสวน คดีพิเศษ

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

เพื่อมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการบูรณาการการแก้ไขปัญหารัฐกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ป้องกันและลดปัญหาการก่ออาชญากรรมในลักษณะแชร์ลูกโซ่ และสามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดอย่างทันที่ อันจะเป็นการจำกัดความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มาหรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ

...ไม่มี

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

เป็นไปตามข้อ ๑.

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ

สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณาแล้วเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการการแก้ไขปัญหารัฐกิจที่เข้าข่ายแชร์ลูกโซ่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นไปด้วยความต่อเนื่อง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ ทั้งนี้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาส่งเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

จิราพร สิงห์ไพร

(นางสาวจิราพร สิงห์ไพร)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๔๑๘ (นายชนะเดชา)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๗๖๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@ocpb.mail.go.th